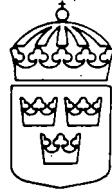

Regeringens proposition

1994/95:37

Lag om upphävande av lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Prop.
1994/95:37

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 oktober 1994

Ingvar Carlsson

Anna Hedborg
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Om Sverige ansluts till EU kommer den EG-förordning inom den sociala trygghetens område som införlivats i den svenska rättsordningen genom lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), att bli direkt gällande i Sverige. Eftersom EG-rätten inte tillåter att EG-förordningar införlivas i nationell rätt vad gäller medlemsländer, föreslås att lagen upphävs.

Innehållsförteckning

Prop. 1994/95:37

1. Förslag till riksdagsbeslut	3
2. Lagtext	3
3. Överväganden och förslag	3
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 1994	6

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1994/95:37

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) skall upphöra att gälla vid utgången av år 1994.

Den upphävda lagen skall dock fortsätta att tillämpas på förhållanden som hänför sig till den tid under vilken lagen varit i kraft.

3 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) upphävs.

Skälen för regeringens förslag: Sverige har tillsammans med övriga EFTA-länder utom Schweiz träffat avtal med Europeiska gemenskaperna (EG) och dess medlemsländer om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Avtalet, som trädde i kraft den 1 januari 1994, har som mål att med enhetliga regler främja handel och övrig ekonomisk samverkan mellan parterna i syfte att skapa ett enhetligt ekonomiskt samarbetsområde. För att nå detta mål skall EG-rätten till huvudsaklig del tillämpas inom hela samarbetsområdet.

Inom den sociala trygghetens område innebär detta att det omfattande regelverk som finns inom EG till skydd för de personer som använder sig av rätten till fri rörlighet inom gemenskapen också skall tillämpas i förhållande till de länder som anslutit sig till EES-avtalet. För svenskt

vidkommande har regelmassan – i huvudsak förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen och förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordning (EEG) nr 1408/71 – införlivats med den svenska rättsordningen genom särskild lagstiftning.

När det gäller förordning (EEG) nr 1408/71 har förordningen i dess lydelse vid den tidpunkt som angivits i avtalet införlivats i den svenska rättsordningen genom lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Lagen kallas för samordningslagen. På motsvarande sätt har förordning (EEG) nr 574/72 införlivats i den svenska rättsordningen genom förordningen (1992:1777) om tillämpningen av lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Införlivandet har skett genom att EG-förordningarna har tagits in i den svenska rättsordningen sådana de är. De svenska författningarna omfattar emellertid inte enbart EG-förordningar. De innehåller även sådana delar av EES-avtalet som varit nödvändiga för att förordningarna skall kunna tillämpas i förhållande till ländernas nationella regler. Dessa anpassningar framgår av bilaga VI till EES-avtalet. Ändringar som vidtagits i avtalet efter dess ikraftträdande framgår av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94, den 21 mars 1994.

Sveriges förhandlingar om medlemskap i den Europeiska unionen avslutades i april 1994. Förhandlingarna resulterade i ett anslutningsfördrag mellan Europeiska unionens medlemsländer och de ansökande länderna Norge, Österrike, Finland och Sverige. Fördraget jämte en slutakt till fördraget undertecknades den 24 juni 1994. Svenska folket skall i en folkomröstning den 13 november 1994 ta ställning till frågan om Sverige skall inträda som medlem i unionen eller inte.

Som ett led i det omställningsarbete som måste komma till stånd om folkomröstningen utmynnar i ett ja till EU har regeringen föreslagit dels att riksdagen godkänner anslutningsfördraget samt slutakten till fördraget, dels beslutar om viss övergripande lagstiftning med anledning av Sveriges anslutning till unionen. I sistnämnda avseende föreslås riksdagen fatta beslut om lagstiftning som reglerar bl.a. överlåtelse av befogenheter till Europeiska gemenskaperna samt införlivande av anslutningsfördraget och de grundläggande fördragen liksom de rättsakter m.m. som hittills antagits av Europeiska gemenskaperna (prop. 1994/95:19 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen).

Vid ett svenskt medlemskap i EU blir unionens samlade regelverk gällande rätt i Sverige. Genom de grundläggande fördragen har gemenskapernas institutioner tilldelats befogenheter att genomföra fördragens intentioner. Med stöd av dessa bemyndiganden utfärdar rådet och i vissa fall kommissionen bl.a. förordningar. En förordning har allmän giltighet, är i alla delar bindande och är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Förordningar skall i sin gemenskapsrättsliga form omedelbart tillämpas av medlemsstaternas domstolar och förvaltningsmyndigheter. Vidare har

EG-domstolen slagit fast att förordningar inte får införlivas i nationell rätt eftersom detta skulle kunna skapa tvivel om deras ursprung och rättsliga effekt.

Härav följer att samordningslagen och den svenska förordningen om tillämpningen av samordningslagen bör upphävas vid ett svenskt medlemskap. Detta gäller även de i bilaga VI till EES-avtalet intagna anpassningarna samt den ändring som skett i bilagan genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94, den 21 mars 1994. Anpassningar kommer också att gälla vid medlemskapet i EU. De har tagits in i anslutningsakten (Bilaga I, avsnitt IV Socialpolitik, punkt A Social trygghet) och kommer därmed att gälla som EG-förordning.

En annan fråga som uppkommer vid ett svenskt medlemskap rör Sveriges fortsatta tillämpning av EES-avtalet i förhållande till de EFTA-länder som kvarstår som parter till avtalet. Medlemskapet innebär att Sverige frånträder EFTA-konventionen från och med den 1 januari 1995. Sverige ingår därefter inte längre som part till EES-avtalet på EFTA-sidan. Genom anslutningsfördraget kommer Sverige likväl att bli fortsatt bundet av EES-avtalet då detta ingår som en del i den gemenskapsrätt som Sverige genom medlemskapet tillträder. EES-avtalet är därmed direkt tillämplig rätt i medlemsländerna i den utsträckning som EG-rätten föreskriver. EES-avtalet har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, EGT, den 3 januari 1994 som bilaga till det beslut varigenom rådet och kommissionen godkände avtalet (EGT nr L 1, 3.1.1994, s.1).

Eftersom EES-avtalet är ett s.k. blandat avtal – såväl gemenskaperna med undantag av Euratom, som medlemsstaterna är parter – är således Sverige i princip skyldigt att tillträda EES-avtalet som medlemsstat i EU. En bestämmelse om detta har tagits in i anslutningsakten. Sverige kommer därmed i sin nya egenskap som EU-medlemsstat också att vara part i EES-avtalet.

De svenska myndigheter, däribland de allmänna försäkringskassorna, som har att tillämpa EES-avtalets bestämmelser i förhållande till kvarvarande EFTA-länder, skall därför i sin fortsatta handläggning tillämpa EES-avtalets bestämmelser så som de är publicerade i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, EGT. Myndigheterna har härvid att beakta att avtalet fortlöpande kan komma att ändras. I de fall ändringar görs i avtalet publiceras även dessa i EGT. En sådan ändring som berör den sociala trygghetens område är Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94, den 21 mars 1994. Ändringen finns publicerad i EES-supplement till Europeiska gemenskapernas officiella tidning (volym 4).

Det kan framhållas att EG-förordningar och andra rättsakter som gäller direkt i medlemsländerna inte kommer att publiceras i Svensk författningssamling (SFS). De rättsakter som beslutats fram till anslutningen av de nya medlemsländerna kommer att på anslutningsdagen vara autentiska på de nya språken och publiceras i en särskild specialutgåva av EGT. Nya rättsakter kommer fortsättningsvis att publiceras i EGT på svenska samtidigt som de publiceras på övriga språk.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Hedborg

Regeringen beslutar proposition 1994/95:37 Lag om upphävande av lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

